

Насоки за цитиране на информационни ресурси

Стил за цитиране Harvard

Принципи на библиографско цитиране:

- *Осигуряване на точност на данните* - данните в позоваването трябва да бъдат точни, за да се идентифицира еднозначно създателят или създателите на цитирания информационен ресурс
- *Идентифициране на информационния ресурс* – данните в позоваването трябва да позволяват на читателя да открие цитирания информационен ресурс
- *Унифицирано представяне на позоваванията* - унифицираното представяне на позоваванията помага на читателя да разбира данните за цитирания информационен ресурс и улеснява авторите при прилагането на едни и същи понятия и стилове за различни типове информационни ресурси
- *Определяне на подходяща подробност на данните* - позоваването би трябвало да съдържа достатъчно данни, за да позволи на читателя да открие информационния ресурс - например, ако цитираният информационен ресурс е статия в брой от продължаващо издание, е необходимо да се уточни, че позоваването се отнася за статията, а не за броя или за самото продължаващо издание.

Позоваванията в текста

- Годината на създаване, разпространение, публикуване и т.н. се поставя след имената на авторите.
- Името на създателя и годината на публикуване на цитирания информационен ресурс се посочват в текста по системата с име и година
- Когато името на създателя се споменава в текста, годината се поставя след него в кръгли скоби, но когато не се споменава в текста и в скоби се поставят името и годината
- При цитиране на част от ресурс, местоположението на частта (напр. номер на страница или глава и параграф) може да се посочи в скобите след годината
- Когато два или повече информационни ресурса имат един и същи създател и година, те се разграничават с малки букви (а, б, в и т.н.) след годината в скобите
- Позоваванията на цитираните в текста информационни ресурси се подреждат в списък, подреден по азбучен ред на фамилните имена на създателите, като

годината на публикуване и малката буква (ако има такава) следват непосредствено името на създателя

- При цитиране на две произведения от различни автори, те се разделят с точка и запетая (;).

Транслитерация

- При оформяне на библиография само на латиница, публикациите на кирилица или други графични системи, различни от латиница, се транслитерират
- Публикациите на български език се транслитерират съгласно Закона за транслитерацията <https://lex.bg/laws/ldoc/2135623667> За улеснение е възможно да се използва следния инструмент: <https://slovored.com/transliteration/>

Схема за цитиране в текста:

(фамилно име на автора или заглавие на първа публикация, инициал на лично име при цитиране на автори с еднакви фамилни имена, година на публикуване, страници; фамилно име на автора или заглавие на втора публикация година на публикуване, страници)

Примери:

(Шишманов, 1944, с. 325)

(Wilson, 1979, с. 158; Smith, 1980, с. 45)

При цитиране на повече от едно произведение от един и същи автор, издадени в една година се прави разграничаване между отделните произведения , като всяко от тях се обозначава с букви – а, б, в ... или при текст на латиница a, b, c ...

Примери:

(Иванов, 2020a)

(Иванов, 2020б)

(Smith, 2025)

При цитиране на автори с еднакви фамилни имена, след фамилията се посочва инициал на малкото име

Примери:

(Шишманов, И., 1944)

(Шишманов, Д., 1920)

При цитиране на произведения с до пет автора, в текста се посочват имената на всички автори, отделени със запетая.

Примери:

(Иванов, И., Георгиев, Ж., 2023)

(Иванов, А., Костов, И., Петков, К., Георгиев, Ж., 2005)

При цитиране на произведение, съставено от повече от пет автори, в текста след името на първия автор се поставя „и др.“. При цитиране на произведения, написани с езици, използващи латиницата се използва „et al.“

Примери:

(Иванов и др., 2021)

(Read et al., 2022)

При цитиране на произведения, които нямат автор, в текста се цитира по заглавието на произведението.

Примери:

(Речник на българския език, 2002)

(Енциклопедия България, 1998)

Пример в текст:

- The notion of an invisible college has been explored in the sciences (**Crane, 1988**). Its absence among historians is noted by Stieg (**1981b, p. 556**). It can be, as Burchard (**1965**) points out, that they have no assistants, or are reluctant to delegate (**Smith, 1980; Chapman, 1981**). The collaborative relationships required by such groups have been

recently codified as an International Standard (**International Organization for Standardization, 2017**)¹

Списък с цитирана литература / Библиография

- Списъкът се подрежда азбучно.
- При това подреждане водещ елемент са фамилните имена на авторите, организациите/институциите или заглавията.
- При съвпадение на имената (лични или колективни) заглавията на документите се подреждат азбучно.
- При наличие на литература и на латиница, първо се подреждат описанията на кирилица.
-

Транслитерация

- При оформяне на библиография само на латиница, публикациите на кирилица или други графични системи, различни от латиница, се транслитерират
- Публикациите на български език се транслитерират съгласно Закона за транслитерацията <https://lex.bg/laws/ldoc/2135623667> За улеснение е възможно да се използва следния инструмент: <https://slovoed.com/transliteration/>.

Схема за оформяне на цитиране на информационен ресурс:

Фамилия, Инициал/и на лично име, Фамилия, Инициал/и на лично име (вид на вторичната авторска отговорност) (дата на публикуване) *Заглавие на информационния ресурс*. Инициал/и на лично име, Фамилия на лице с вторична авторска отговорност. Поредност на издание. Място на издаване: Издателство. (Заглавие на серия). **Достъпен от/Available at: URL (Прегледан/Accessed:).**

Схема за оформяне на цитиране на съставна част:

Фамилия, Инициал на лично име, Фамилия, Инициал/и на лично име (вид на вторичната авторска отговорност) (дата на публикуване – година, месец, ден) „Заглавие на съставната част“, *Заглавие*, том (номер на книжка), Място на издаване: Издателство, страници. DOI: или **Достъпен от/Available at: URL (Прегледан/Accessed:).**

¹ Примерът е взет от БДС ISO 690:2021 Информация и документация. Насоки за библиографско цитиране на информационни ресурси.

ПРИМЕРИ²:

Книга с един автор

Шишманов, И. (1934) *Литературна история на Възраждането в Италия*. 2. изд. София: Придворна печатница.

Bruce, S. (2018) *Sociology: a very short introduction*. 2. ed. Available at: https://www.amazon.co.uk/Sociology-Very-Short-Introduction-Introductions-ebook/dp/B07DP6M3XM/ref=sr_1_1 (Viewed: 30 April 2021).

Книга с до пет автора

Бояджиев, Т. и Тилков, Д. (1997) *Фонетика на българския книжовен език*. 6. изд. Велико Търново: Абагар.

Greig, A., Taylor, J. and MacKay, T. (2013) *Doing research with children: a practical guide*. 3. ed. London: Sage.

Книга с повече от пет автора

Асенова, М. и др. (2021) *Между културата и туризма: туристическите атракции, основани на културното наследство*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. Достъпно от: <https://kinnpor.uni-sofia.bg/resources/mezhdu-kulturata-turizma> (Прегледан: 17.08.2024).

Книга с редактори, без автори

Еролова, Й., Кръстев, П., Попчева, Ю. (ред.) (2021) *Съвременни теренни изследвания на културноисторическото наследство*. София: Парадигма.

Книга без автори

Oxford English Dictionary (2021). 2. rev. ed. Oxford: Oxford University Press.

OED online (2021). Достъпен от: <http://www.oed.com> (Прегледан: 28.06.2021).

Книга – преводна

Homer (1997) *The Odyssey*. Translated by E. Vieu, Introduction and notes by B. Knox. New York: Penguin.

Толстой, Л. (2020) *Анна Каренина*. 2. изд. Превод от руски Здравка Петрова. Пловдив: Хермес.

Достоевски, Ф. (2005) *Престъпление и наказание*. Превод от руски Георги Константинов. Достъпна от: <https://chitanka.info/book/1445-prestyplenie-i-nakazanie> (Прегледан: 17.08.2024).

² Част от примерите са взети от: University of Sheffield: Harvard referencing. Достъпен от: <https://www.librarydevelopment.group.shef.ac.uk/referencing/harvard.html> (Прегледан: 27.08.2024)

Глава/част от книга

Парушева, Д. (1997) „В капана на сетивата“, в Петкова, Б. и Караджов, В. (ред.) *Капаните на града: сборник с доклади*. Пловдив: Пловдивско университетско издателство, с. 33–49.

Zheng, X. (1997) 'Chinese business culture from the 1920s to the 1950s', в Ikeo, A. (ed.) *Economic development in twentieth century East Asia: the international context*. London: Routledge, pp. 35–54.

'Research' (2009) в *Concise Oxford English Dictionary*. 11th rev. ed. Oxford: Oxford University Press, p. 1222.

Статия от списание и вестник

Вълчев, Б. (2005) „Патриархът на българското просвещение и неговото Филологическо предувѣдомление: (по случай 170 години от издаването на Българска граматика от Неофит Рилски“, *Съпоставително езикознание*, 51(1), с. 129-163.

Кирилов, С. (2006) „Международната миграция и дебатът в публичната сфера“, *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски Факултет по журналистика и масова комуникация*, 14, с. 199-210. Достъпен от: <http://unilib-dspace.nasledstvo.bg/xmlui/handle/nls/39864> (Прегледан: 27.08.2024)

Ashby, A. (1999) 'Frank Zappa and the anti-fetishist orchestra', *The Musical Quarterly*, 83(4), pp. 557–606. Достъпен от: <http://www.jstor.org/stable/742617> (Прегледан: 8 April 2021).

Lichtenthaler, U. (2016) 'Towards an innovation-based perspective on company performance'. Ще бъде публикуван в: *Management Decision*, 54(1) [Preprint]. Достъпен от: <http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/MD-05-2015-0161> (Прегледан: 17.08.2024).

Abbott, B.P. et al. (2016) 'Observation of gravitational waves from a binary black hole merger', *Physical Review Letters*, 116(6), 061102.

Нанков, Н. (2024) „За дистопично-утопичното и жанра дистопия-утопия“, *Colloquia Comparativa Litterarum*, 10(1), с. 22-44. doi: <https://doi.org/10.60056/CCL.2024.10.22-44>

Sample, I. (2014) 'Why an octopus never gets itself tied in knots', *The Guardian*, 16 May, p. 17.

Асенов, Т. (2024) „Емоционалната връзка между учениците и учителя в начален етап“, *Учителско дело*, 17 юни, с. 5.

Материали от конференция

Galar, D. et al. (2014) 'SMART: integrating human safety risk assessment with Asset Integrity', *Advances in condition monitoring of machinery in non-stationary operations, proceedings of the third international conference on condition monitoring of machinery in non-stationary operations, CMMNO, 2013*. Ferrara, Italy, 8-10 May. Berlin: Springer, pp. 37–59.

Минков, С. и Йорданова, М. (състав.) (2022) *Българските земи и България: Културен и исторически кръстопът: материали от Седмата национална конференция по история*,

археология и културен туризъм *Пътуване към България*. Шумен, България, 20.10.2020. Шумен: Унив. изд. „Епископ Константин Преславски“.

Kleinschmidt, T., Fuhr, O. and Wietfeld, C. (2016) 'Synchronised charging of electric vehicles with distant renewable energy resources' [Постер], 2016 *IEEE Vehicular Networking Conference (VNC)*. Columbus, OH, 8-10 December. doi: <https://doi.org/10.1109/VNC.2016.7835983>

Други видове ресурси

Видео

Captain America: The Winter Soldier (2014) Directed by A. Russo and J. Russo [Филм]. New York: Marvel Entertainment.

Диво сафари (2009) Сценарист и режисьор Л. Сингър [DVD]. София: Reader's Digest.

'Old Cases' (2005) *The Wire B The Wire: the complete first season* [DVD] New York: HBO.

'The Door' (2016) *Game of Thrones In Game of Thrones: the complete sixth season* [Blu-ray] New York: HBO.

На всеки километър (1969). Достъпен в: YouTube (Прегледан: 17.08.2024).

Portrait of a Lady on Fire (2019) Directed by C. Sciamma. Available at: MUBI (Accessed: 15 April 2020).

Small Axe: Education (2020) Directed by S. McQueen. Available at: Box of Broadcasts (Accessed: 25 May 2021).

BBC News at Six (2021) BBC One, 20 May, 18:00. Available at: BBC iPlayer (Accessed: 21 May 2021).

Университетът (2024) *Alma Mater TV*, 06.06. Достъпен от: <https://youtu.be/f8g0fMgd2-Y> (Прегледан: 27.05.2021).

Дисертация

Петрова-Любенова, В. К. (2023) *Полуавтоматично разработване на многоезикови терминологични ресурси*. Дисертация за присъждане на ОНС „доктор“. Българска академия на науките Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“. Достъпен от: <https://ras.nacid.bg/api/reg/FilesStorage?key=2e607569-32a9-41ec-b319-fd53c8716c6e&mimeType=application/pdf&fileName=4.%20%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%20%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4%20%D0%92.%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf&dbId=1> (Прегледан: 17.08.2024).

Изложба

Beatles to Bowie: the 60s exposed (2009–2010) [Exhibition]. National Portrait Gallery, London. 15 October 2009–24 January 2010.

Elizabeth I & Her People (2013–2014) [Exhibition]. National Portrait Gallery, London. 10 October 2013–5 January 2014.

Bebbington, D. (1969) 'David Bowie' [Снимка] в *Beatles to Bowie: the 60s exposed* (2009–2010) [Exhibition]. National Portrait Gallery, London. 15 October 2009–24 January 2010.

Hilliard, N. (1585) 'Elizabeth I, the "Ermine" portrait' [Oil painting] в *Elizabeth I & Her People* (2013–2014) [Exhibition]. National Portrait Gallery, London. 10 October 2013–5 January 2014.

Изображения и фигури

Nicholls, H. (1919) *Preparations for the Peace Day Celebrations, July 1919* [Photograph]. Imperial War Museum, London. Available at: <http://www.iwm.org.uk/collections/item/object/205297061> (Accessed: 02.01.2016).

Sutherland, G. (1941) 'Devastation 1941: City, twisted girders' [Painting], в Mellor, L. *Reading the ruins: Modernism, bombsites and British culture* (2011). Cambridge: Cambridge University Press, p. 119.

Карта

Ordnance Survey (1996) *Inverness and Strathglass*, Sheet 26, 1:50000, 7-GSGS ed. Southampton: Ordnance Survey. (Landranger Series).

Google Maps (2021) 'Information Commons, Sheffield'. Available at: <https://www.google.co.uk/maps/> (Accessed: 08.04.2021).

Ordnance Survey (2020) 'Castleton, Derbyshire', 1:50000. Available at: <http://digimap.edina.ac.uk/> (Accessed: 08.04.2021).

Архивен ресурс, съхраняван в архив, музей, галерия, библиотека и др.

Аргиров, С. (без дата) *Учение за библиотеката*. Колекция Архив на Стоян Аргиров, опис 5, а.е. 6. Български исторически архив, Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

Лична кореспонденция

Smith, S. (2019) Имейл до Jennifer Jones, 11 февруари.

Smith, S. (2020) Текстово съобщение до Julia Carpenter, 28 юни.

Smith, S. (2021) Skype разговор с Max Williams, 16 март.

Набор от данни

NHS Digital (2015) 'Statistics on obesity, physical activity and diet, England'. Available at: https://data.gov.uk/dataset/statistics_on_obesity_physical_activity_and_diet_england (Accessed: 23 January 2017).

Национален статистически институт (2024) Бюджети на домакинствата в Република България 2023. Достъпен от: <https://nsi.bg/sites/default/files/publications/Btdom2023.pdf> (Прегледан: 17.08.2024)

Патент

Димов, К. и Георгиева, А. (1976). *Метод за получаване на биологически активни влакна*. Патентно ведомство на Република България защитен номер 24007. Достъпен от: https://portal.bpo.bg/bpo_online/-/bpo/patent-detail (Прегледан: 17.08.2024).

Hollis, T.J. and Tan, F. (2017). *Helical gradient coil for magnetic resonance imaging apparatus*. UK Intellectual Property Office Patent no. GB2494259. Available at: <https://www.ipo.gov.uk/p-find-publication-getPDF.pdf?PatentNo=GB2494259&DocType=B&JournalNumber=6664> (Accessed: 12.04.202).

Подкаст

Българска история (без дата) *Българските конституции* [Подкаст]. Достъпен от: <https://bulgarianhistory.org/podcast-deset/> (Прегледан: 17.08.2024).

Centre for the History of the Emotions (2017) *The Museum of the Normal* [Подкаст]. Available at: <https://soundcloud.com/user-357683788/the-museum-of-the-normal> (Accessed: 24 May 2021).

Мавродиева, И. (2023) *Поетите се раждат, ораторите се създават* [Подкаст]. 23.03. Достъпен от: <https://bnr.bg/post/101799374> (Прегледан: 17.08.2024).

Правителствено издание

Закон за развитие на академичния състав 2012. Достъпен от: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2135680028> (Прегледан: 17.08.2024).

Министерство на образованието и науката (2021) *Национална програма „Дигитална квалификация“, приета с Решение на Министерски съвет № 184 от 5 март 2021 г.* София: МОН. Достъпно от: https://www.mon.bg/nfs/2021/03/rms184_npr-dkvalifikacia-250321.pdf (Прегледан: 17.08.2024)

Публикация от социална медия

Sofia University “St. Kliment Ohridski” (2024) *В периода 5-11 август 2024 г. в Благоевград се проведе 31-то издание на Международното математическо състезание ...* [Фейсбук] 14.08. Достъпно от: <https://twitter.com/UniSheffieldLib/status/862945694457274368> (Прегледан: 17.08.2024).

Sofia University Library (2024) *На днешния ден преди 165 години е роден Стефан Георгиев – първият професор по ботаника* [Инстаграм] 01.08. Достъпен от: <https://www.instagram.com/p/C-IOFYFMoxk/> (Прегледан: 17.08.2024).

Ръкопис

Дрезова, М. (1941) *Етнографско изследване на село Босилково, Карнобатско*. Ръкописна колекция от дипломни работи, РКС 152. Университетска библиотека, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Апокрифен сборник първата половина на XVIII в. (без дата). Cod. D. Slavo 47. Център за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Стандарт

ISO (2020) *ISO 3166-1: Codes for the representation of names of countries and their subdivisions: Part 1 Country code*. Geneva: International Organization for Standardization.

British Standards Institution (2017) *BS 8888:2017: Technical product documentation and specification*. London: British Standards Publications.

ASTM (2020) *A53/A53M-20: Standard specification for pipe, steel, black and hot-dipped, zinc-coated, welded and seamless*. Available at: <https://www.astm.org/Standards/A53.htm> (Accessed: 13.04.2021).

Уебстраница

Rosen, M. (2021) *Michael Rosen Biography*. Available at: <https://www.michaelrosen.co.uk/for-adults-biography/> (Accessed: 26.04.2021).

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (2024) *Факултет по славянски филологии*. Достъпен от: https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/fakultet_po_slavyanski_filologii (Прегледан: 17.08.2024).

Grey to Green Sheffield (2016). Available at: <http://www.greytogreen.org.uk/index.html> (Accessed: 26.04.2021).

Непубликуван ресурс

Hall, D. (2011) *Making sense of changes*. Sheffield: University of Sheffield. Непубликуван.

Допълнителни ресурси за цитиране според стил АРА:

Harvard format citation guide, Mendeley <https://www.mendeley.com/guides/harvard-citation-guide/>

UCL library guides <https://library-guides.ucl.ac.uk/harvard>

Полезни инструменти за генериране на цитиране:

Zotero <https://www.zotero.org/>

Scribbr <https://www.scribbr.com/citation/generator/>

MyBib <https://www.mybib.com/#/>

Paperpile <https://workspace.google.com/marketplace/app/paperpile/894076725911>

Mendeley <https://www.mendeley.com/>